

Вікторія Готко

студентка гр. ФМСзмп-11,

Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль

Науковий керівник: к.е.н., доцент Федір Ткачик

МИТНИЙ КОНТРОЛЬ ЯК ДЕТЕРМІНАНТА ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ МИТНИХ ОРГАНІВ В УМОВАХ РИЗИКІВ ВОЄННОГО ЧАСУ

Митний контроль та митне оформлення товарів займають важливе місце в системі інструментів здійснення митної справи. Від ефективності процедур митного контролю, що застосовуються до товарів, які переміщуються через митний кордон України, залежить повнота виконання завдань, покладених на митні органи: виявлення контрабанди та порушення митних правил, сплата до Державного бюджету податків та зборів і т.д. Саме тому виникає потреба в покращенні процедур здійснення митного контролю в Україні. Значною мірою це зумовлюється необхідністю підвищити ефективність митного контролю за здійсненням зовнішньоекономічних операцій, послабити роль суб'єктивного фактора під час прийняття рішень щодо митного оформлення та контролю.

Основним напрямком здійснення ефективної митної політики України є детінізація та легалізація зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) в Україні, орієнтовані на збільшення привабливості добросовісної та прозорої зовнішньоекономічної діяльності через скорочення часових, бюрократичних, матеріальних та технологічних витрат суб'єктів ЗЕД при перетині вантажами кордону України з одночасним посилення санкцій й відповідальності за недобросовісні дії та зловживання [1].

Сьогодні митний контроль є одним з основних видів державного контролю, оскільки постійне зростання зовнішньої торгівлі та міжнародних відносин вимагає посилення контролю на кордоні держави. Система митного регулювання ЗЕД спрямована на забезпечення дотримання митнотарифних і нетарифних заходів, які держава застосовує для захисту життя і здоров'я населення, навколишнього середовища, а також для захисту своїх економічних інтересів. Водночас, методи митного регулювання можуть самостійно стимулювати розвиток торговельного співробітництва держави і впливати на розвиток її економіки.

Суб'єктами митного контролю є система митних органів, посадові особи, які виконують функції органів влади у відносинах з учасниками ЗЕД, пов'язані з переміщенням через митний кордон товарів і послуг, а також транспортних засобів, з іншими особами, які перетинають митний кордон [2, с. 647].

Сучасне митне законодавство має безпосередній вплив як на економічний розвиток регіонів, країни, так і на розширення зовнішньоекономічних зв'язків у ринкових умовах. Для реалізації євроінтеграційних прагнень України необхідно посилити митний контроль для того, щоб забезпечити протекціоністську політику та відповідність здійснення митних операцій загальним європейським цінностям та поширеній практиці здійснення митних правовідносин у Європейському Союзі.

Однак, парадоксальність реалізму акцентує, що митний контроль в Україні на час воєнного стану стає більш лібералізованим, що дозволяє бізнесу легше здійснювати господарські операції з імпорту та експорту продукції. Основні зміни до Податкового кодексу були внесені «Законом 2142-ІХ», який дозволив на час воєнного стану послабити митний контроль в Україні. Крім того, впроваджений «митний безвіз» з ЄС дозволить ще більше інтегруватися Україні з країнами Європи в плані торгівлі. А це буде досить суттєвим поштовхом для подальшого розвитку зовнішньо-економічної діяльності саме невеликих суб'єктів господарювання в Україні [3, с. 105].

Враховуючи воєнний стан в Україні та всі зміни, що з ним пов'язані, констатуємо, що ефективність роботи митних органів повинна відповідати трьом критеріям:

– спрощення та підвищення гнучкості митних процедур в критичних для національної економіки умовах з метою підтриманні на поточному рівні або збільшення зовнішньоторгового обороту;

– реалізація заходів щодо боротьби з контрабандою та фактами порушення митного законодавства, що сприятиме зменшенню «сірого імпорту» і збільшенню надходжень до державного бюджету від оподаткування ЗЕД;

– забезпечення високоякісного надання митних послуг з метою забезпечення максимального рівня задоволеності суб'єктів ЗЕД від співпраці з митними органами [4, с. 180].

Отже ефективність роботи митних органів в загальному розумінні означає здатність митних органів забезпечити якісне надання митних послуг та здійснювати якісний митний контроль з метою досягнення максимального рівня обліку руху товарів через митний контроль України та наповнення державного бюджету надходженнями від оподаткування зовнішньоекономічної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Стирник Г., Базилюк Я. Сучасні тенденції реалізації митної політики України. НІСД. Аналітичні записки щодо проблем і подій суспільного розвитку. URL: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/Juni/3.htm>
2. Голинський Ю. О., Гриник І. Р. Митний контроль в Україні та напрями його вдосконалення. *Молодий вчений*. 2019. № 10 (74). С. 646–650.
3. Резнік Н., Боштан А. Особливості здійснення митного контролю в Україні у період війни. *Молодий вчений*. 2022. № 11 (111). С. 103-107.
4. Угрин В., Бондаренко Є., Шевчук А. Ефективність роботи митних органів України в умовах воєнного стану. *Економічний аналіз*. 2022. Том 32. № 3. С. 171-182.